

Bartosz Grohman, Robert Małecki

„Mock trial” w Warszawie –
sprawozdanie z procesu pokazowego
przeprowadzonego w Warszawie
przez angielskich adwokatów z
Southern Circuit of London,
Warszawa 5 luty 2005 r.

Palestra 50/7-8(571-572), 200-202

2005

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

SYMPOZJA KONFERENCJE

„Mock trial” w Warszawie – sprawozdanie z procesu pokazowego przeprowadzonego w Warszawie przez angielskich adwokatów z Southern Circuit of London – Warszawa, 5 luty 2005 r.

Intensywne kontakty Okręgowych Izb Adwokackich z całej Polski z różnymi izbami adwokackimi w Europie mają coraz bardziej wymierne korzyści.

W dniu 5 lutego 2005 r. (sobota) w budynku Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie odbył się pierwszy „proces pokazowy” (Mock Trial) w wykonaniu angielskich adwokatów z Londynu. Staraniem mec. Bartłomieja Jankowskiego oraz połączonych sił komisji ORA w Warszawie (Komisji Kształcenia Aplikantów pod kierunkiem adw. Bartosza Grohmana oraz Komisji Współpracy z Zagranicą pod kierunkiem adw. Roberta Małeckiego) udało się zorganizować pionierski pokaz procesu połączony ze szkoleniem warsztatowym dla aplikantów.

Delegacja angielska składała się z: Tima Duttona – prezesa South Eastern Circuit, Davida Wurtzla, Sappho Dias, Stephanie Farrimond i organizatora szkolenia – Iana Morleya.

Założeniem szkolenia była prezentacja angielskiej szkoły nauczania adwokackiego. Prezentacja rozpoczęła się o godz. 9³⁰. Najpierw wygłosili słowo wstępne mec. Barłomiej Janowski, Tim Dutton oraz – w imieniu Dziekana oraz Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie – adv. prof. dr hab. Piotr Kruszyński.

Następnie goście, przebrani w togi i peruki zademonstrowali proces oparty na stanie faktycznym, jaki aplikanci otrzymali na kilka dni przed zajęciami (sprawa Regina v. Plumb). Mogliśmy przyglądać się wywodom angielskich prawników, różnym żartom i nawet docinkom. W rolę sędziego wcielił się Tim Dutton. Ian Morley oskarżał, natomiast rolę obrońcy pełniła Stephanie Farrimond. Świadcami byli David i Sappho. Słowem – realia angielskiej sali sądowej. Po zademonstrowaniu procesu, wykładowcy wybrali grupę kilkunastu aplikantów, którzy udali się na naradę, aby przesądzić, czy oskarżony jest w ich ocenie winny czy nie. Po naradzie „jury” aplikantki orzekło, że oskarżony jest niewinny (*casus* zakładał oskarżenie o kradzież palmtopa ze sklepu). Proces trwał do godzin południowych. Zobaczyliśmy różne techniki przesłuchiwanie świadków (*examination in chief* oraz *cross-examination*). Wysłuchaliśmy mów oskarżenia i obrony.

Warto wspomnieć, że już po ogłoszeniu decyzji jury, Tim Dutton poprowadził dyskusję podkreślając jednocześnie jej charakter szkoleniowy, podczas której zadawał jurorom pytania, co ich skłoniło do podjęcia decyzji uniewinniającej (naturalnie w rzeczywistym procesie komunikacja z jurorami jest niedopuszczalna). Następnie aplikanci zostali podzieleni na 2 grupy, z których 12 osób miało zająć się przygotowaniem oskarżenia, a 12 osób przygotowaniem obrony. Każda grupa pracowała pod okiem gości, którzy objaśniali techniki analizy sprawy.

Po obiedzie (zaserwowaliśmy gościom specjały polskiej kuchni – był bigos, kiszzone ogórki oraz smalec ze świeżym chlebem) zajęcia były kontynuowane.

Aplikanci zostali podzieleni na 4 grupy po maksimum 6 osób. Każda grupa zajęła odrębne pomieszczenie. W każdej grupie 3 osoby zajęły się oskarżeniem a 3 obroną. Najpierw angielski opiekun każdej grupki pouczył podopiecznych jak poprowadzić Examination in Chief. Następnie aplikantom została zademonstrowana technika posiadania *cross-examination*. Następnie goście zapoznali aplikantów z konstrukcją mowy końcowej według zasad angielskich. Aplikanci ćwiczyli przemówienia pod okiem gości.

W trakcie rozmów między zajęciami poznaliśmy też historię peruki. Otóż w czasie panowania Karola I, podczas wojny domowej, zwolennicy króla – dworzanie nosili modne wówczas peruki. Z kolei zwolennicy parlamentu peruki nie nosili. Po ścięciu króla peruka stała się symbolem niezależności od parlamentu. Jej noszenie było manifestem niezawisłości. Same peruki są bardzo kosztowne i są ich aż 3 rodzaje. Robione są z włosia końskiego.

Pod koniec dnia odbyło się spotkanie wszystkich uczestników szkolenia, podczas którego dokonano podsumowania. Goście nie kryli zachwytu nad poziomem wyszkolenia aplikantów Warszawskiej izby i ich biegłej znajomości języka angielskiego umożliwiającego sprawną pracę. Goście wyrazili przekonanie, że aplikanci biorący udział w szkoleniu nie mieliby żadnych problemów w występowaniu przed brytyjskimi sądami. Szkolenie zakończyło się wystąpieniem adw. Bartłomieja Jankowskiego, Tima Duttona i płomiennym przemówieniem prof. Kruszyńskiego, który w imieniu Okręgowej Rady Adwokackiej w Warszawie podziękował gościom za przygotowanie szkolenia oraz wręczył im angielskie wydanie książki „Sprawa honoru”, opisującej losy polskich pilotów z dywizjonu 303 i późniejszą zdradę aliantów wobec Polski.

Bartosz Grohman, Robert Małecki